

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egzen évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesjegyre 1 frt 80 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetési lapja a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hattyos polttör 5 kr. Bélyeg minden hirtétánál 80 kr.
Nyilttér garmond sora 80 kr. — Nagyobb és többhazai hirdetések
juttányosan csökkenthetnek.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden
közlemények a szerkesztéshez küldendők.

Előfizetési pénsek reklamációt, az hirdetések
a kiadóhoz tartoznak.

B.-Gyarmat, október 21.

Ha nem is az országgyűlést — ahol szintén számtalanszor kerül felazintre e kérdés — a társadalmat nagyban foglalkoztatja ama kérdés, hogy a művelt nyugoteurópai államok mintájára ne térjünk-e át mi is a központosításra, a politikai centralizáció nagy, modern intézményére.

Ugy a parlamentben, mint az irodalomban és a társadalomban élénk politikai vitakérdéseket képez e probléma és nehéz volna megmondani, hogy vajjon a centralizációnak, avagy az önkormányzat híveinek nagyobb e tábora?

E két politikai rendszer nem új anyagot képez a politikai diszkusszióra, annyi szép érvel soroltak már föl e hazának és a művelt külföldnek politikai korifeusai az egyik úgy, mint a másik rendszer mellett, hogy szinte kedve volna az embernek egy ismeretes angol regény hőisével imigyen sóhajteni fel: „Ugyan hogy volna már az embernek okos és önálló véleménye, mikor az emberek egy részről úgy mint a másiktól oly sok szépet tudnak elmondani?!“

Mint hogy az intéző körök e fontos vitakérdések tárgyalását — úgy látzik — hosszú és bizonytalan időkre elhalasztották; mi sem szándékozunk most az egyik vagy másik institútio mellett kardoskodni: erre bevárjuk az alkalmas időt.

Hazánk ez idő szerint — mint történelmének egész folyamán át — az önkormányzat elvét látjuk szivesebben kultiválni, vagy is még manapság is a Sz.-István megyei rendszere alapja belkormányzati politikáinknak.

Hanem nagyot változtak az idők, a szabadság kora nem engedte többé, hogy az ön-

kormányzat testét a születési rend, a nemesség monopolizálja, az általános népszabadság hulláma rést tört az ősi megyének ősi falain át, úgy, hogy mai napig már a nép választottjai képezik a megyei élet egyik sarkkövét. A megye közönségének másik eleme a megyei legtöbb adófizetők sorából áll, mintegy képviselendő a vagyoni konzervativizmus és quasi, hogy ellensúlyozza a liberalisabb „választott elemeknek“ politikai progresszivizmusát.

Nos, lehetett-e már ennél szilárdabb elemekből megalkotni az új megyéket, azokat a megyéket, amelyek hosszú időközön át a nemzeti függetlenségnek védőbástyái voltak és a melyekhez ép azért oly szép nemzeti tradíció fűzi a magyart? Nem lehetett. A megyei közönségnek ezen két eleme a leghivebben képviseli a magyar társadalmat.

És mégis azt látjuk, hogy — bár a megyék szervezete igen jó politikai institútio — alig lehet megyei életéről szó.

A közigazgatási bizottság és a megyei hivatalok, melyek felülről, a kormánytól nyerik az életadó mozgalmasságot — mutatnak a központi kormányzat ellenőrzése miatt el nem hanyagolható tevékenységet az adminisztráció körül: de a megyegyűlések — amelyek a multban a politikai éberség és az önkormányzati érettségnek oly szép képeit tárták elibénk, — bár egy évben csak kétszer tartatnak, egészen elcsendesedtek. Ez a közügyek iránti érdeklődés hiányának tulajdonítható. — Félünk attól, hogy a közönyösség az önkormányzat magas eszméjének kárára lesz. Azért hát vessük el a közönyt s érdeklődjunk a megyei élet iránt.

B. A.

Az ország napszámosai.

I.

Országunkban a háztartás csak a községek működése körül fordul meg.

Fejtessük kissé ennek értelmét.

A temérdek adó, melyet háztartásnak nyel el, az egyes községek által fedeztetik, természetesen az előjárók befolyása következtében; a törvénykezés a községi előjárók útján fogantatottatik, a közigazgatás a községekben pontosul össze; a pénzügynek — lehet mondani majdnem minden neme s rangja — községi közegek felügyelete illetőleg felelőssége alatt áll; a közlekedési vonalak épségben tartása a községek munkaserejét vesi igénybe; az ajonczosítás körüli felelősség első sorban a községek előjáróit illeti; s soroljunk fel még többet is, mely kimutatása legyen azon munkasorozatnak, mely a községek előjáróit terbeli, melynek sálya őket nyomja. Ugy hiszem felesleges, mert országvilág tudja, hogy minden tőber a községek nyakára van szorva, oly terhekkel van megrakva, melyet viselni mai nap óriási feladat s hogy azt a kivánczolomnak megfelelőleg viselhesse, az éjt is nappallá kell alakítani. Ha pedig tudjuk, hogy a község előjárói munkákra mily itágnak tudniuk kell azt is, kiknek nyaka nyúgi személyével a jármot. Ki más mint az istenadta jegyzője, ki éjjel-nappal egyaránt kioldódik, munkálkodott s utóvégre is majdnem éres szobbal. Mert ugy hiszem, senki sem gondolja azt, hogy esen terhek egyikét a község előjáróinak a jegyzőn kívül tagja is viseli. Est fel esen lehet tenni, mert sajnos, hazánkban a hivatalosi fok nem öltött még oly arányt, hogy a község köréből választott előjáró tagok a fezt elősorolt munkahalmaz földolgozásában segítséket nyújtsanak.

Igen azt megteszi a bíró uram, a pénztárnok és az esküttek, hogy rendszeren 8 órákor reggel elfoglalják a tanácssteremben helyeiket s ott rágyújtvá, délig elfüstölük a drága időt, délután is megjelennek, hogy déliült gyakorlati munkájukat, feladatukat, beosztásukat előjáróhoz illően elvégezzék; s meg azt is megteszik, ha netalán egy vagy más panaszos pilyerregve, nyafogva bezzéli el a rajta elkövetett sérelmet, hát lassú ütemben felemelkedik székről, megrántja a csengőt

A „NÓGRÁDI LAPOK“ TÁRCZAJA.

Őszelő.

(1881. szeptember.)

Elröpült a fecske, elcsállott a golyó,
Nagybídegen hallgat székbe, nyaralója;
Lakatlan a kőmész, lakatlan az eresz,
Az elhalt calcsergés ősi gondot szerez.

Pirosárgán szédít fahegyen a levél,
Mint ha már azt tudná: milyen keveset él;
Meholnap avarja a mohot takarja,
Lombosan a földet nem soká árnyalja.

S talán le akarják nyomni a hegyeket,
Rájuk tehetneknek lombra nagy fellegek;
De a hegyez üle fölhasítja köbök,
S a gyilkos fejére hull kiföldü nedvek.

Omlik a hegyekről a felhő gyöngy vére,
Sírhatja a völgyön könnyező testvére;
Felhő vére, könyve egy mederbe szakad,
S a völgyi csörgetek bősé folyamán dagad.

De följajdul a szél, s egy erős fúvásra
Keszdetét veszi a felhők vonulása.
Egyet-egyet bandolt a dőlő nap angrara,
S szedésén mosolyog a vénasszonyok nyara.

A fölcsántott porhó feketéllik ávara,
A vető a vetést szemmel se bírászta.
A szerte szót magának minden eseme látszik,
Megírmasni könyvűt, hova kell a másik.

Körös kel a hazára, bár kénső hajnaluk,
Délfele a gyűjtők zivabaja dalluk;

Forgatják a rendet, gyűjtik a sereget,
Dalokra az erdő vigan visszazengtet.

Tengerhántásnak most jön az óvadja,
Kivette már részét erdő sörtes vadja.
Miházza vigyázták a pipás vadászok,
Vad nem megy a füstre, az jobban vigyázott.

Koagának a herdek, döcögnek a kádák,
Szőlő eseme romlik, a szűret nem várát;
Köhögés a ván ér, futnak vértit venni,
Télre, torára befeléjét szenni.

Szállidos az ökörnyal a rögön, a rítén,
(Arcomba csapódik, idegesen tápm).
Belepi a földet — egy itélet róla —
Mint az agg szemét a halál pókhálója.

Irdón.

A vén kecske.

— Rajz —

Irtó: *Sárffy Aladár.*

Az én urambátyám ugyan csak helyrelegény lehetett a maga idejében, tudom nem ijedt meg a maga árnyékától.

Édes sarvasmussal szokott nyilatkozni a mai elpubult fataláságról és bivatkozni az ő jurátusi kirágásaira. Elmondja egész őszintén ifjúkori csinjait, hogy tanuljunk tőle mi is legénykedni.

Gazdag táblabíró volt az apja valahol a somogyi síkságon s azon általánosn elfogadott elvből kiindulva, hogy „a tudósok mind szegények“ nem igen iparkodott fiába az abbót beveretni. No hiszen a gyerek se

nagyon kapott utána, jobban szerezte a poros padok helyét a béresek társaságát s már kilencedik éves korában olyakat tudott durrantani a két öles kanász ostarral, hogy bojtár elszegényeslte magát előtte. Tízhat két éves volt a gyerek, mikor befogták az iskolába s a tanítónak azután az ő cserusa alatt kibullott minden haja. Jobban örült az apja, ha a falszi leányok körül önyelgett, mintha a betűk után kapkodott volna. Nagyot nézet, a kis nebuló, ha valamelyik paraszt ná elmondotta előtte az egyszeregyet. Volt az apjának elég birtoka, elvégezte a számadást helyette tisztartója, minek hát neki a kúszarkettő.

Hanem azért csak felnőtt a gyerek a pusztai levégőn s olyan szilaj lett, mint az apjának kis bojtárja. Felhozta az öreg Pestre, most már ideje volt valamit tanulni. Deák csinjeiről híres lett a nagy városban: megkergették a kofák, kiknek tejen fizekelt szerezte felbarogtatni; ismerték a patikárusok, mert akár hányszor felkúldötte az apja kocsisait hozzá valami nyulkenyér félével, mindég betuszkolta szegényeket a patikába békátollért vagy agáczhájjért. Szóval mintaképe volt az őskori valódi deáknak, ki mindent tudott csak a declinációkat nem. S az apja titkon örült magában a gyermek virtusáig.

Áttolták valahogyan a nyelcs osztályos, hanem bison a jó táblabírónak sok szép híszott díszája és borjaja sétálgatott fel esen idő alatt Pestre. Denique juratus lett. Itt azután nyitva állott az ut a kirágásokhoz; nem korlátozta senki és semmi, még az eménye sem, mert ha az apja elfelejtette feiküldeni pri-

és a megjelenő kiadókat meghagyja, a sértő felet azonban megidézni, — sőt azt is megteszi a tisztelt előjárás, hogy barátságos, esetleg barátságosan módon ítéletet hoz.

Es az egész teendője a bíró, pézsiárrok s esküdt uraiméknak.

Es alatt a merően ellen jegyző sllig a protokolumok köze bujt, majd szétteri a fejét a munka miatt, az az átkozott adómenteklat minden idejét elfoglalja.

Egyeser csak megjelen a bíró a felbírja a jegyzőt, hogy írjon egy meghívást az ekkor és ekkor tartandó képviselő testületi gyűlésre.

Megjöttént. Elérkezik az óra. A bíró mint elnök apró közigazgatási előterjesztést tesz, a képviselő testület — pipázó mellett — tanácskozik és megválaszza a kívánatokat vagyis az előterjesztetteket, a jegyző a protokolum vezetével van elfoglalva s csak nagy keszvesen kaphat el egy pár szót a tanácskozás eredményéről, hogy azt papíroson megörökíthesse. Most jelszik az elnök, hogy mitán több tárgy nem fordul elő, jónak látja az ílést bezárni. Ekkor feláll egy ahléta-nak, a képviselő testületnek egy sájiban markos legénye és interpellálja a jegyző urat, mi csoda dolog az, hogy a községi előírászat még most sincs a községi elő terjesztve; mi csoda dolog az, hogy az insz-kölcsön kikobozásnak még most sem nyartek fogamatot; mi csoda dolog az, hogy az adófelügyelőség oly magára cavarja az idei ill. oszt. kereseti adót; mi csoda dolog az, hogy dacára a tavali nyomorúságos esztendőnek, a járási szolgabírósg exequatálja a község jámbor lakóit, mily iróniató borzassóság az, hogy ha az embernek nincs pézse és mégis fizetni kell? felhívják a községi jegyző, van-e a történetekről tudomása, s ha van, szándékozik-e e tárgyban a megsanyargatott nép érdekében hivatalos tekintélyt latba vetni?

Már most kérem, mit feleljen ilyenkor a jegyző? Honnan vegyen szegény egy morzsiányi tekintélyt, mikor minden néven nevezendő rangú és rangú hivatalok korrespondálnak vele s csak per „meghagyalikh” és súlyos bírásg terbe mellett „azonnal” szállítatik fel minden oldalról.

Közösben és csépen az ilyen tekintélyt, ahol még csak piszítani sem szabad, mert máskülöben egy egész archívum törvényvel bombázzák agyon. Már most kérem mondjak meg, tekintély ez? Oh nem, ez a legalattvalóbb állás minden tekintély nélkül. Tehát ezen tekintélyt tessék latba vetni, mi lesz belőle? Less belőle egy nagy — semmi. Mit akar a jegyző? A parancsokat vakon teljesítes és parancs, a többivel ne törődjék. Igen ám, de a képviselő testületi gyűlés azt vérti, hogy a községi költségvetés azt mint fenntartó elnöki, 15 nap alatt előterjesztendő, mert ellenkező esetben jaj a fejének, továbbá minden fant emittett tárgy késedelmezése eddigi okát vagy a tervés szándékát terjedelmese jelentés mellett indokolja, mert ha nem, akkor háromszor jaj.

Mit tesz ilyenkor a jegyző? Védi magát a menynyire csak lehetőséges, elmondja, hogy bizony neki oly rendkívül sok a dolga, hogy egy maga nem képes eléget tenni, a község azt mondja: sbbor semmi kösnek, annak meg kell lenni. Jól van, feleli a jegyző,

adjanak egy irnokot mellém. Nem lehet, arra nincs pézsiánk, válaszol a képviselő testület. De hát értes meg t. képviselő testület, hogy a jegyzőnek a tekintetes járás szolgabíró minden nap egy rakás parancsot küld, a t. járásbírósg a sádk idők folytán elszaporodott perek miatt uposata tuzatonként küldi a késbe-sítendő ügyiratokat, az adóhivatal majd minden nap új rundeletet ad ki s új mintákat küld, mely minden egyes mintá egy betét igényel, az illetékkiszabási hivatal, kir. törvényessék, árvaszék, kincstári jogügyek és uradalmi hivatalok, erdeszeti állami hivatal, katonai parancsnokság, kataszteri igazgatóságok s társelőjáróságok folyton küldözik rundeleteiket, meghagyásaikat — és hála a gondviselésnek a társelőjáróságok megkereséséit. M... — gondolok az ember, hogy késsen van a hivatalok felsorolásával, hát a doctorok, plebániák, tanfelügyelők, csendbírszék, állatorvosok, bábák stb. Ha minden fant elősorolt hivatal havonta csak egy dolgot ad, még akkor is alig marad idő az adók rundelet előírását és behajtását, a kir. közigazgatóságok folytonos zaklatásai után a községet tulajdonképen illető dolgoboz fogni.

A jegyző elpanaszolja ezen arkádium borzasszó boldogságát s apellál a phisicára, mely megmagyarázza, hogy ami sok, az megárt, ha culpa jó is. — utókégre is ami nem lehet, hát nem lehet; és ismét segítséget kér s a bölcs tanács ismét mit sem akar róla tudni. Nézzük most mit tesz a jegyző, mi fejlődik ki belőle? A jegyző, hogy kötelességének megfelelően, hogy a felettes hatóságok parancsainak eleget tegyen, hogy a hivatal fenakadást ne szenvedjen, saját erősznyere s rovására irnokot fogad. S már most bátorkodom kérdeni, mi jutalom jár ezért? Jutalom egy semmi képében megjelenő valamit.

Fizetés, csakély jövedelme említésre sem méltó, dolga pedig annyi van, hogy akar ítélet napig is el árkálhat rajta éden, szomjan.

(Folyt. köv.)

Ego.

B-Gyarmat város falirata.

A nm. v. és közoktatási miniszteriumhoz, a polgári iskola érdekében.

Az 1868. 38. törv. cikk 136. §. az 1876. 28. törv. cikk 13. §. és az 1876. b. törv. cikk alapján a közigazgatási bizottságok életbeletétele iránt kibocsátott a vallás és közoktatási miniszterium ügykörét érintő miniszteri rundelet 10. §. valamint a polgári községi iskolaszékek számára kibocsátott miniszteri ut.ítás 18. §. értelménél az Államilag segélyezett községi polgári iskolaszékek a közigazgatási bizottság által a végből kitöltődő elnökielte alatt tanítókat magok választják. A b-gyarmati Államilag segélyezett polgári községi iskola néve azonban Nógrádmegyei nemzeti intézete és B-Gyarmat városa, mint alapítók-nak egy részről, más részről a vallás és közoktatási miniszterium közt történt megállapodásból kifolyólag a jelzett alapítványok kamatából díjazásokat nyert két tanítót a b-gyarmati Államilag segélyezett polgári iskolaszék választja, míg a 6. osztály és fokozatosan már beállított, részben felállítandó 4. osztály

tanítónói közül azokat, a kik fent jelzett alapítványok kamatából díjazásokat nem nyarik, tehát 4 illetve 6 fű és 4 leány-osztály tanárookra néve az Államilag segélyezett polgári iskolaszéknek kijelölési joga oly-kép szabályozott, hogy az iskolaszék s törvény és miniszteri rundelettel által körvonalasított módon a pályázatot kibírdetteve, a közigazgatási bizottság keldöttének elnökielte alatt három tagot kijelöl, mely kijelölés a tanfelügyelőség közveítésével a nm. vallás és közoktatási miniszterhez felterjesztetik, az által pedig a kijelöltek közül egyik tag tanítóknak kinevezetlik.

Ezen szerződészerű megállapodásból kifolyólag 1876-76 évokban Tomesko Nándor és Chikány Mihály tanárok az iskolaszék által megválasztattak, 1877 ik évben Kövér János az iskolaszék által kijelöltek közül a vallás és közoktatási miniszterium által kinevezetett, 1878-ik évben Kaposy István és 1879-ik évben Jaulusz Ferenc szintén az iskolaszék által kijelöltek közül lettek a nm. vallás és közoktatási miniszterium által kinevezve, 1879 ik évben azonban Bánhidy Mária, noha az a polgári iskolai tanárságra képesítő nem volt, a vallás és közoktatási miniszterium által a női-osztály tanítójul kinevezetett, 1880 ik évben Bodola Sándor és Markus Gizella segédtanárok szintén kijelölés mellőzésével kinevezettek Kigyósi Ignác pedig Dézseri megférhetlensége bñbődéséül áthelyeztetett, mely kinevezéseket a polgári iskolaszék jogfentartó órással ideiglenesen eltérve folyó 1881—82. tanévben a fokozatosan megnyitandó 3 ik leányosztály tanárni állomás betöltésére a pályázatot kibírdette, azt a vallás és közoktatási miniszternek jelentette, a közigazgatási bizottság által kiküldött Hanszly László elnökielte alatt a hármas kijelölést megejtette és azt a nm. vallás és közoktatási miniszterhez kinevezés indokából felterjesztette.

Egyeszermind indítatta azon ténykörtülmény által, hogy Nógrádmegye nemzeti intézete által kezdetben a 25,000 forint tavó alapítvány gymnasium javára tétetett, utóbb a város, valamint a vallás és közoktatási miniszterium közt lefolyt, értekezések folyamán a polgári iskola felállítás azon kikötéssel, hogy a deaknyelv tanítások, elfogadtatott, azonban noha a latin nyelv mint rendkívül tanítvány a polgári iskolában folytonosan tanítatik, sőt tekintettel arra, miszerint a tandíjakkól a rendkívül tanár díjazása fedezetül nem volt évenként, nevezetesen 1877—78. évre 15,599—878. sz. a rundelettel 200 frt, 1878—79. évre 15,241—878. sz. a rundelettel 389 frt 1879—80. évre 32,464—879. sz. a rundelettel 623 frt, 1880—81. évre 2703 sz. a miniszteri rundelettel 143 frt, a vallás és közoktatási miniszter által a költség előírásnyatba e szövből engedélyeztetett, illetve utalványoztatott, mégis a helybeni tekintélyes, minden-esetre számbaracodó sorony-füsztesselellított törvény-szék, megyei, adópénztári, illetéki adófelügyelő, pénzügyi és városi hivatalnokoknak és tisztviselőknek és honvédtisztoknak, valamint feleszeti állami és polgári iskolai tanárainak, a kik gyermekeiket a magasabb tanudákba neveltetni óhajják, gyermekei a polgári iskolában a megkivántató sikerrel a latinnyelvben oktatást nem nyarhettek, tekintve tovább,

mára a szabpénzt (a mi köztünk legyen mondva felért 5—6 hajdújának évi cevenstőljával), szaloga tette mindenét, csak a rajta való maradt meg. Jó cimborái természetesen körülvetették, tele volt a tányér, akad tak nyaló; ezek aztán magasztalták és sarkallták több nemes teltre. Ha valami csiny volt köztünkben ott mint vésr szerepelt; a rundeletet megugratni, a profesoroknak macskaszénét adni, vagy egy olyan szíszmórt, kire pikkje volt a jeles fiatalúgnak, kifűtyélni, igen gemois, nagy triviális volt előtte. Jobban marotte a jámbor és békés férjem uramékat bosszantani azzal, hogy újjeli szent adatott a feleségüknek, de a csigány nem adta ki az urát, kire néstek volna akkor a szép vörös bankók!

Ismert minden színezénnét, belső emberré lett egészen, gyakran megfordult náluk s ok szivesen mulattak vele. Gyöste! voltak e miatt összekocszanásai, hanem bizony nem állott ki a sikra soha, elebrudalt ha nesézt vette valaminek, baze ment az apjához vakációzni. Néhanyszor „consilium abundi” t is akartak a nyakába akasztani, hanem hát azok a jó tábla-bírók ott Pesten az apja kedvéért valahogyan elsimították a dolgot.

Mikor aztán az öreg megsokalta a dolgot ráparancsolt, hogy elég most már a legénykedés, kinőt a kamassz korból, egy év alatt tegye le a cevenst és jőjön haza gazdálkodni addig is, míg beteszi valahová szolgabírósnak. Megíjődött a gyerek; nyolcs évig hallgatva (volna) már a jogot s most kezdett drukkolni a vimgálattól, boyne, hiszen minden hónapban csak egy-egy kétszer szagolt az egyetemre ha nesézt vette, hogy névsort olvas a tanki!

Kijárta még az egy évet, de hát bolból nem less borotvát maradt a régi kemény legény; egyeteme kulissák mögött volt, előadást nem hallgatott, hanem igenis adott a Zrinjiban az ivaról s ezt prakticse igyekedett megértetni buzgó hallgatóival; vizsgálatra készült a varróelőknyoknál. Hírből értesült aztán az apja, hogy milyen előkészületeket tesz az ő kedves fia a cevenstára; felpakoltatta asztát magát s egy négylovas hintón felrúndult Pestre; a fű megérezte azt mint a jó vizsla előre s mikor az apja behajtotta a fehérvári kapu, ő már hajón ált és Promontorján szállott ki, innen elment Somogyba gyalog.

Igy ütette fel az öregot s az a fia diplomája helyett haza vitte annak a szalogházból kiváltott rubát, gyűrőjét és a kontókat.

Es már ki is hozta flegmaticus sodrából s a mint otthon meglátta a szökevényét agyon akarta löni, szerezésére azonban berendeződött puskájának a kassza. Két egész év morzsolódott le míg az öreg kien-gasztalódott, addig se tette se vette magukról a gyereket, pedig az már átugrotta a huszonötöt.

Abban az időben rettenetes volt egy táblabíró haragja, egész sor parasztot veresett végig mérgében; tehát a megbékülés sem történt olyan könnyű szerrel, mert a fű drága áldozatot hozott. Oda dobta szabadságát s a szökevényét szánalomra méltók egygyel szaporodott — megházasodott! Elvette ugyanis azt a leányt feleségül, kit már akkor eljegyeztek neki midőn ő egy betes, a leány pedig két éves volt. (Az is ősi táblabírói szokás volt, hogy az embernek már szópós korában kismemeltek az oldalbordáját!) A leány csak volt és vés mint az ormsz úja, de hát

a hazáért, a hási békéért s no úgy hét-nyolczszáz holdnyi termő földért elvehette az ifjúúr!

Sokáig hánytavetett fejében a dolgot János (ez hősnék neve, majdnem elfelejtettük megmondani), de egy dilemma előtt állott: Vagy elveszi a leányt vagy nem. Ha elveszi kap vele tengersok vagyon, az apja is megbékül sőt még kedves kis felesége is lesz. Ha nem veszi el nem kap hozományt, az apja is kitagadja, meg felesége sem lesz (ez volna talán a legkisebb baj). Denique elvágzatott, hogy megházasodik. Mikor úgy „splox”-e volt János urának, vissza akarta vágni az apjához a dilemmát ilyen formán: Igenis nem veszem el azt a vés leányt, hanem visszamegyek Pestre, egy év alatt doctor juris leszek e így az apám is megbékül, ki se tagad, csak feleségem se lesz, okos ember is leszek; hanem hát hogyan tagadhatta volna meg magát az ősi jó vér? ki lett volna a kőrnyék hírbetett csapja a ő nem, ki a szép juhász menyecskéket titkos kedvelője, ha ő nem?

A mint talpára állhatott le is tette e badar gondolatról, szétfeszült a borzultó illúzió!

Elvette bizony a szépséges damát János ur s javában folyt a lakzi, midőn a sors kettő vágta a csomót (elég későn) egy gyenge gutattással. Ne ijedjenek meg kérem, nem János urat érte a sátum (rossz péns nem vész el!), hanem igenis az apját, ki végig nyúlva a padlón headt a kulcsot! (Igy szokta ő maga is nevezni az elpakolást!)

Siránkozás helyett egy kutykaringós csifrát teremtettézt a boldog völegény és szidta a vak sorost, hogy ha már így akarta az öregot elpusztítani miért nem jött egy béttel előbb!

(Folyt. köv.)

hogy főképp a latin nyelv tanítására a kellően nem képezett tanítók által rendkívül, tehát korlátolt órákban oktatást nyert tanulók, a gymnasiumban képezett tanár által rendez tanterv gyánant oktatott tanulókkal nem versenyezhetnek, melyből kifolyólag azok a felvételi vizsgát sikerrel le sem vehetvén, a gymnasiumba fel nem vételnek, melynek következménye kint több éven át folytatott tanulmányok kárba vésztek, mely ténykörülmeny a polgári iskolai intézményt nem egyedül népszerűtlenné tette, sőt az iskolaszéket és a működő tanárokat is folytonos zaklatások és gyanúsított megrovásokkal eltedvetlenítette, az iskolaszék egy, főképp a latin nyelvészeti szakban képezett tanári állomásonak rendszeresítését a vallás és közoktatási miniszteriumnál kérte és habár ezen kérelmet a város községe is kérelmesvén, ez ajánlólag a közigazgatási bizottság által a nm. miniszteriumhoz felterjesztették, a vallás és közoktatási miniszternek f. évi 25,737. sz. a. kelt rendeletével az állami segélyezett polg. iskolaszék a tanfelügyelő közvetítésével értesítetteti, az iskolaszék által pedig a város képviselőtestületének jelentés tétetett arról, hogy a leányiskola 3-ik osztályának tanítónői állomásra vonatkozó pályázat kiijelölésnek egyszerű mellőzése a német és francia szaktudományra Dömök Erzsébet tanítónő, aki mennyiségben és természetudományra van képezett, lett kinevezve, valamint a nyelvészeti szaktanárral Komathi Jenő, aki egyedül és kizárólag a magyar és német szaktudományból nyert képezett, lett pályázat nélkül, kijelölési jogunk mellőzésével rendez tanár gyánant kinevezve, végül hogy tekintettel az 1868. 38. törv. cikk 74. §. rendelkezésére a latin és francia nyelv tanterv, mint hogy azok a község erejéből fenntartandók, a tanári állomás rendszeresítésénél figyelembe vehető nem volt.

Sérelmes tehát a vallás és közoktatási miniszterium intézménye, minám nem egyedül törvény és szerződés biztosította választási és kijelölési jogainkat értekezven érti, hanem főképp mivel Bodola Sándor és Kigyósi Ignácznak törvény és szerződés ellenes kinevezésükkel a nyelvészeti szaktudományok képességének hiánya kellő tekintetbe nem vétetett, holott ha azon állomások az iskolaszék által fogtak volna, habár csak kijelölés közvetítésével beöltetni, figyelem fogott fordítottat arra, hogy a jelzett bírány mellőzések a község jogos és méltányos óbjára kötelesek, ily kép a latin nyelvnek megkívánható elbáritlan mértéket pólló tanítására lehetővé tétetéseik.

Fokozta ezen sérelmet azon körülmény is, hogy a jelen tanévre felterjesztett kijelölésünket, részben pedig a pályázat és abból kifolyó kijelölhetőség mellőz kinevezésekben oly tárgyra lettek az illetők kinevezve, a melyből képesítő nincsenek, sőt a melyre nevezetesen a magyar nyelv szakképzett, a törvény követelményét és a közkivánalmat teljesen kielégítő négy tanáraink működnek.

Sérelmes továbbá a latin nyelvnek sikeres tanítását mellőző intézkedés nem egyedül azon oknál fogva, mivel a nemzeti intézet és a város, valamint a nm. vallás és közoktatási miniszterium közt létesült megállapodás tartalmánál a latin nyelvnek meg kívánatos tanítása kiállításba helyzetet és ezen szerződés szerű kikötmény kifolyásaként ez ideig a latin és francia nyelvek rendkívül tanárainak díjazása a vallás és közoktatási miniszterium pótdományozása által segélyezett, jelenben az kizárólag a község terhére utaltatik, holott a község anyagi erejét már teljesen kimerítvén, legjobb akarata ellenére az adózók túlterhelése nélkül, tekintettel az 1868. 38. és 1876. 28. törv. cikknek 35. és 6. §. rendelkezésére is, melynek tartalmánál fogva a kivetendő adó az állami egyes adóknak 5 százalékát meg nem haladhatja, a latin nyelv tanárnak külön díjaztatása a városnak anyagi kimerített erejét túlhaladja.

Sőt hogy hasznosági és gazdasági szempontoknál fogva is a nm. vallás és közoktatási miniszterium ezen intézkedése a közoktatás érdekeivel ellentétben áll, minden kétségen felül emeli, ha komoly figyelemre méltatik, miszerint ha a rendszeresített új állomásra oly tanár választatik, esetleg kijelölésünkben kifolyólag kinevezetik, a ki a magyar, német, francia és latin nyelvek tanítására képesítő vagy magától oleik annak a szükség, hogy a francia főképp a latin nyelvészeti tanár az állam akár a város által még külön díjaztatást nyerjen, melynek folyamán a jelenben rendszeresítés illetve kinevezés folytató az állam esetleg a város is szükséges kiadásokkal terhelhetik anélkül, hogy a végzél, illetve a szerződési megállapodásban feltétlenül kijelölt és kiállításba helyezett latin nyelvnek tanítására, melyre a helyviszonyokhoz képest égnő szükség van, elérhető, végül

Kénytelenítésünk iskolaszékünknek bírástottat eljárása igazolásai a vallás és közoktatási miniszte-

rium figyelmét azon ténykörülmenyre irányítani, hogy eltekintve, miszerint a többször hivatkozott szerződés jellegű megállapodás tartalmánál az évenként fokozatosan megnyitni kellő osztályok tanárainak pályázati uton való beöltése, mint a jelzett megállapodás folyamán 1876 évtől kezdve általános folytonossággal minden megjelvés és aggyalósítás kizárásával gyakoroltatott azon alkalomból, a midőn a 3-ik leány osztály tanítónői állomásra a pályázat elrendel tétett és a nyelvazokostályt tanító új tanári állomásonak rendszeresítése kérelmezett, a nm. vallás és közoktatási miniszteriumnak iskolaszékünk jelentést tett arról, hogy a pályázat, melynek eredménye utólag felfog terjesztés, kibírdetett, mely jelentésük a megjelzett kijelölésnek érdemleges elintézéséig, illetve mellőzéséig nem aggyalósított tovább.

Igas ugyan, mikép iskolaszékünk által egy a polgári iskolára nem képezett tanítónő is azon kö telezettséggel, hogy egy év alatt póllólag a vizsgát letenni tartozik, a kijelölésbe felvételt, mely tény tekintettel az 1868. 38. törv. cikk 133. §-nak vég beközdésére a polgári iskolára nem képezett Bánhidy Máriának a nm. vallás és közoktatási miniszterium által történt kinevezésén felül a kijelölési felterjesztésben kiemelt azon körülményben nyerte kiáforrását, melyszerint özvegy Szalay Benjaminszék székelt Spacsek Julia mint megállapodott korú tanítónő a még nem teljesített kijelölésnek mellőzésével kinevezett két tanítónő által sikerrel fen nem tartható rendet és figyelmet érvényre juttathassa, végül

Azon körülmény, hogy külfállambeli oklevéllel ellátott tanárnő vétetett fel a kijelölésbe, nyilvan tévedésen alapszik, minám özvegy Szalay Benjaminszék székelt Spacsek Julia tanítónő a nm. vallás és közoktatási miniszteriumnak 22,980—869. sz. a. rendelkezésével a tanítás terén több éveken át tanított gyakorlati képessége és bemutatott bizonyítványai alapján a francia nyelv és női kézimunkából tanképesnek nyilváníttatik, ugyanazon vallás és közoktatási miniszternek 24,765—869. sz. a. rendelkezésével folyományként oklevéllet a debreczeni ref. főiskolától nyerte. Mindezeknél fogva kérjük a nm. v. és közoktatási miniszteriumot, hogy a törvény és szerződés jellegű közse megállapodásból kifolyó választási, illetve kijelölési joga a polgári iskolaszéknek sértetlenül fenntartsanak.

Hogy tekintettel, miszerint az A. alatt társított képesség minősítési kimutatás tanúságánál az alkalmazásban volt 9 tanítók illetve tanítónők közül négyen vannak a nyelvészeti szaktudományra képesítő, még a latin és francia nyelvtanítására egyik sem bír megkivánatos képességgel, melynek folyamánynakint a f. 1881—82 tanévre a 3-ik osztálynak megnyitásával egy oly tanítónőre, a ki a német és francia nyelvet tökéletesen bírja, a fű hat osztálynál pedig olyan tanítónőre, a ki a latin esetleg francia nyelvtanítására is kellő képességgel bír, van mellőzhetlen szükség, akként intézkedni méltóztatás, miszerint a különben is egyelőre ideiglenes minőséggel kinevezettek helyett, más kellő képességgel ellátott tanítók melletb alkalmasassanak, ekkép a b-gyarmati állami segélyezett közszégi polgári iskola a mai kor színvonalára helyzetbeesék és az egyelőn megadódott község jogos kívánalma és a közoktatás követelményeinek is elég tétőthessék.

Kelt stb.

Szüreti tudósítás.

Eme vidék szüreti eredményei teljesen meg feleltek a hozzá kötött silyán reményeknek, keszdesben alakdt jól indult minden, mert noha a szőlőtelek későn fakadt is, a kedvező idők folytán oly rohamos volt a fejlődés, hogy a kötési idey alig késelt meg pár nappal, a jól is ment minden egész augusztus közepéig, ekkor azonban részint a felesleges légezapadék folytán, részint a verőfényes napok hiánya miatt be következett az, hogy az érikedő fajok elrohadtak jó részben, míg a későn érók alig mutattak hajlalmot az érésre, melyezekhez hozzájárult a többször pusztító jégese, melyből aug. hó 8-án kijutott közegűknnek is a maga része.

A szőlőkre bátrányosan ható idei befolyások folyamán alatt szerzett tapasztalásaink igazolták a régibb ide vonatkozó tapasztalásokat; t. i. áll az: hogy az üreg, jó bort adó fajok, miók a veres diuka, bíalind, sárfőhér, kadarka stb. dacára a rohadási feltételeknek megbullágtak; de nem igen rohadtak, még a silyán, de sok bort adó új fajok, mint a bosszú nyelű, és frankos nem hullajtanak ugyan meg, de már kisebb okra is megrohadtak. A jégvész iránt nagyon érzékenyek: a gyengédebb, — és bosszú kocányú fajok, így a veres diuka, szatók, margit, és bosszú nyelű, másképp osterreiber; míg a bíalindka, kadarka, frankos — rakzóló — kocányainak rövid, erős volta,

— a dős levélzet miatt nem szarved annyit a jég által, annyira, hogy pl. a mi jégvéri szőlőseinkben a termésnek 80 %-át eme fajok adták.

Eme jelzett viszonyokat nagyobb fokozták, vagy enyhítik a fenebbi fajok külteteli módszere; mert az közszegküvli dolog, hogy ha én a diuka, sárfőhér, bíalind fajaimat alacsony r úsá fűvészt beja tájba bíteltem, rendszeren mindég megállajtanak, és megrohadtak, s éppen azért, ismerve a fajok természetét, igen fontos az: hogy faj szerint ellessünk, s minden fajt a neki megfelelő talajba tegyük. — Ide vonatkozólag sokat lehetne felhozni, de hát azok úgy is tudott dolgok minden valódi szőlőműves előtt, s csak is annyit jegyzek még meg, hogy a ká szőlőt, főleg a mai időkben hasznossal akarja mirelmi, kell, hogy az aszvedélyesen szerepese, hogy az arra fordítandó költséget ne sajnálja, sok időt töltés szőlőjében, s igyekedez az okaszor szőlőművelést teljesen sajátjává tenni, mert különben „a szőlő nem van házat, hanem víz.”

A szüret egész vidékünkön e hó 2-ik hetében kezdetűt. Menyiregve névse értekezésem szerint jó közép természt kapott: Romhány, Pecz, Rád, Verőce, Nógrád, N. Orozi. — A jégvéri Tolmácsan egy katasztrális holdra hat hectorit vehető. — Azok, a kik szőlőiket rendszeren megkapálták, megterítoták 12—15 fokú mustot kaptak Babo szerint. Az én radingem 17 fok volt, de aztán gazdagabb volt mustnak az alma, és borkó savanyúknak.

Az árak Vácson 12—15 frtig szakadtak, nálunk a szegény megszorult nép 7—9 forintot adja hector literjét.

Tolmács, 1881 október hó 18-án
Pirány Gábor.

A nógrádmegyei község és körjegyzői segély és nyugdíjintézet szabályrendelete.

I. Cél és czím.

1. §. Nógrádmegyei község és körjegyzői segély és nyugdíjintézet czímmel egy nyugdíj pénziár, azon czélból alapított, hogy annak kamataiból Nógrádmegye területén hivataloskodó elagott, vagy testi avagy szellemi foglalkozás miatt hivatalképtelenné vált községi és körjegyzők, vagy ezek özvegyei és árrai bizonyos arány szerint nyugdíjaztassanak, illetve segélyestessenek.

II. Alapítók.

2. §. A község és körjegyzői segély és nyugdíjintézet alapítókjéit képezik:
a) a megye községe által az 1874. évi május hó 28-án tartott rendes közgyűlés 60 ik szám alatti határozatával a czélra felajánlott 2400 frt.
b) a régibb község jegyzői és néplaniói közse nyugdíjintézetűl felmaradt tőkésesség fele része.
c) a jegyzői szigorlatok díjai.
d) az a) és b) alatti tőkét 1881 ik évi január hó 3-ig tőkésített kamatai.
e) mindennemű adományozások és társadalmi uton gyűjtött bevételek.
f) az intézeti jövedelem metaláni évenként tőkésítendő feleazeg.

III. A jövedelem

3. §. Az egytel jövedelmét képezik:
a) a II. pont alatt részletesen alapítók 1881. évi január hó 1-től járó kamatai.
b) az 1881. évi január 1-én alkalmazásban levő vagy ezek után alkalmazandó községi és körjegyzők által évenként befizetendő 15 frt járték.
4. §. Ha az alapítók kamatai a nyug és segély díjakat nem csak fedezni képesek, de felesleges is marad; ezen felesleg az alapítókés csatlólandó és tőkésítendő.

IV. Az intézet igazgatása és kezelése.

5. §. A községi és körjegyzők nyugdíjintézetére Nógrádmegyei törvényhatóságának őtalma és felügyelete alatt áll.
Ögylet vereti és intézi a községi és körjegyzői közgyűlés, mely évenként rendszeren egyszer, az év első felében, szűkség esetén többször is tartatik a mellyet a jegyzői kar elnöke hív össze a megye székhelyére.
6. §. Az elnök továbbá a jegyző és az intézeti díjazandó a jegyzői kar kezeleblő 3 évre tíkos szavazás utján választatik.
7. §. A mindig egy megyei kiküldött küben-jöttével tartandó közgyűlésen érvényes határozat hozatalára az elnökön kívül legalább tíz tag jelenléte szükséges. Ezen számhiányában egy újabb — az előző közgyűlés napjától nem hosszabb mint 4 heti határidőre összehívandó, második gyűlésen a határozat már a megjelenők számára való tekintet nélkül szűtséggel hozatik.
8. §. A közgyűlés hatáskörében tartozik:
a) Az ügyrend értelmében a nyugdíj képeség és segély díj elvezetere való jogosultság megállapítás tárgyában határozni.
b) az előző egész évről a nyugdíjintézet pénzkezelője által bemutatott pénziári számadás megvizsgálása és a követendő évi költségvetés megállapítása
c) általános javaslatoknak, valamint az alapzabályok módosítására vonatkozó terjesztéseknek, a törvényhatósági közgyűlés elé való terjesztése.
9. §. A közgyűlés határozatai másodfokban az ellenörködést gyakorló törvényhatósági bizottságnak,

harmadfokilag pedig a m. kir. belügyminisiteriumhoz felbocsáthatók. Két egybehangzó határozat ellenében, további felebbeszenek helye nincs.

10. §. Minden közigyűlési test intézkedéseiről jegyzőkönyvekkel feljuttatandó mellett, továbbá a nyugdíjnyújtásokról, valamint a kifizetési nyugdíjak összegéről az intézet állásáról, a számadások bemutatása hivatkozásban a megyei közigyűlésnek, részletesen udokolt kimerítő jelentést tesz.

11. §. A közigyűlés határozatait az elnök hajtja végre, ő képviseli a nyugdíjintézetet a annak állásáról a egyéb lapaslatokról a közigyűlésnek jelentést tesz. Az intézet díjazásáról együttesen, a megyebeli összes községi és közigyűlésekről pontos névjegyzéket vezet, mi végett minden újból választott jegyző megválasztásánál bejelenteni tartozik. A nyugdíjnyújtásokról szintén rendszeres jegyzéket vezetendő, melyben a nyugdíj képesség alapja és kezdő ideje pontosan kitüntetésű.

12. §. A nyugdíj alap megőrzése és kezelése a megye hatóságát illeti, az ugyanazon felelősség mellett, mely a megyei pénzeszközök kezelésére néve elő írva van, a megyei bírái pénztárnok által kezelteik és kamatozás végéig a községi és közigyűlési közigyűlés által kijelölt biztos pénztárnoknál helyesztetik el.

A megyei pénztárnok a szerződési szabályrendelet utasításában képest külön rendszer bevételi és kiadási könyvet vezet, s ennek hiteles másolatát a jegyző kar előléteknél minden év végével megküldi, számadása és a pénztár állapota, más megyei pénztárra néve fennálló módosítást vizsgálattik meg.

13. §. Az évdíjak beszedése egy, a 6-ik §. értelmében választott díjazás által akként eszközöltetik, hogy a járandóságok első fele része mindig június második fele részéig december hó végeig fizetendő be, s a begyűlt összeg mielőlt 100 forint alá, a díjazás által a megyei pénztárra szolgáltatandó. Ha az időnként köteles befizetések pontosan nem teljesítettek, arról a megye alispánját minden fél év végével a bírákalkosok névszerinti kimutatása mellett értesíteni köteles.

14. §. A díjazás farsangig 5 száztól jutalmat kap és 500 forint erejéig biztosított adni köteles.

V. Nyugdíj képesség.

15. §. A nyugdíj képesség meghatározása a községi és közigyűlési kari közigyűlés hatáskörébe tartozik, nyugdíjnyújtásért az elnök utján hozzá kell folyamodni.

A folyamodványhoz csatolni kell a járásbeli szolgabírónak az illető községi képviselő tisztelettel meghallgatása mellett kiállított bizonyítványát, valamint munkaképesség esetén a megyei főorvos bizonyítványát, annak beigazolására, hogy a folyamodó nyugdíjazásra jogos igényesül bír.

Asz öregség a községi előjárásról és lelkes bizonyítványával tartoznak bevizsgálást behívó nyilatkozati, az árva s- és leánygyermeknek pedig keresetlel, illetőleg esetkezi anyakönyvi kivonatát igazolják azt, hogy még nem értek el azon időt, melyben segélydíjra való képességük megszűnik.

16. §. A nyugdíj képesség megállapításának napjától veszi kezdetét a nyugdíjazás, mely nap öregség és árva kar néve az elhalt férj vagy atya halálának napja.

17. §. A közigyűlés minden segélyezést és nyugdíjazást tartalmazó határozata egyszer és mindenkorra utalványozás. Illetve folyóvá tétel végéig a megye alispánjához azonnal átteendő.

18. §. A nyugdíj rendszer és az illető lakbelyeinek községi előjárása és lelkes, valamint a megyei számviteli hivatal által látványozandó nyuga mellett a nyugdíj-pénztárból havonként utalatosan fizetendő ki.

19. §. A nyugdíjra azon községi és közigyűlések jogosítvák:

- a) kik e pályán 40 évig működtek, habár munkaképességük nem kivezetett volna is be,
- b) ki e pályán legalább 12 évig működött, ha szolgálati képtelensége a 16. § ban előírt módon igazoltatik.

20. §. Azon kezdő határidő, melytől a nyugdíjra képesítő szolgálati évek számítottak, 1874. május hó 28. ka, mint a nyugdíjintézet életbelételenek napja.

21. §. Az öregség öök öregségük idejére évi nyugdíj, az árva pedig, jelesül gyermeknek 18- és leányok 15 éves korukig évi segélyezést nyernek és e rendszerben az elhunyt férj vagy atya szolgálati ideje szolgálati nyugdíj megválasztásánál alapul.

A nyugdíjat élvező nő kiskorú gyermekei külön segélyezést nem igényelhetnek.

22. §. Megszűnik a nyugdíj képesség, illetve a nyugdíj további élvezete feltétlenül:

- a) azon jegyzőnél, ki hivatali vétség miatt hatóságilag mozdítottat el hivatalától, vagy munkaképesség korbán hivataláról önként lemond, vagy más törvényhatóság területén vállalt jegyzői hivatal, mely esetekben az illetőnek minden kereset az intézet ellenében megszűnik.
- b) az öregségnél,
  - 1. ki férjét annak halála előtt hűtlenül önkényesen elhagyta vagy attól ideigencsen és önbírája miatt, vagy végleg elváltatva lett;
  - 2. ki újból férjhez megy, az új házasság megkötésének napjától.

Feltétlenül:

- c) azon jegyzőnél, ki önkaratból más pályára lép; azonban ha ismét jegyzői alkalmazást nyer, az előbb elhagyott évek a nyugdíj élvezete beszámítandók;
- d) azon jegyzőnél, ki mégis már nyugdíjazott, nyugdíjánál jóvedelmesebb hivatalt nyer, ezen új hivatal időtartama alatt.

23. §. Azon öregség néve, ki gyermekei tartása és a velésé körüli kötelezettséget elmulasztja, s ezen eset bekövetkezik az illetékes árvaszak jogérvényes határozatával állapított meg, mely hatóság hivatalához képest az es iránti eljárás vagy hivatalból, vagy a közigyűlés és iránti megkeresésbe indítandja meg. Ezen esetben a segélydíj az árva javára kirendelt gondnokság alá kerül.

24. §. A nyugdíjazott községi és közigyűlés vagy öregség, utalványozott nyugdíj összegéből mindenképp előt a hivataloskodása alatt nettóan felmerült községi pénzügyi hiányok és az intézet követeléseik lesznék megtérítendő.

25. §. Ki az ellene megindított fegyelmi vizsgálat folyamán alatt meghal, öregség nyugdíjra csak azon esetben tarthat igényt, ha a vizsgálatból oly nagyobb szerű vétség esete ki nem tűnik, mely miatt az illető községi vagy közigyűlés ellenében a 23. § a) pontja leend irányú.

VI. A nyugdíjban részesülés aránya.

26. §. Az évi nyugdíj mennyisége 12—20 évi szolgálati időn 300 forint, 20—30 évi szolgálati időn 350 forint, 30—40 évi szolgálati időn 400 forint, mely nyugdíj az öregség néve ugyanazon összeg felosztásában számított.

27. §. Ha valamely közigyűlés jogosultság elnyerése előtt szolgálatképtelenné válnék, ömaga, — ha pedig nyugdíj jogosultság elnyerése előtt meghalna, öregség vagy gyermekei az illető szolgálati éveikhez és az intézet jóvedelme erejébe mér segélydíjban részesíthetők, mely azonban 240 forintnál magasabb nem lehet.

Az árva részére a 21. § ban meghatározott évi segélyezések legmagasabb összege fejenként 50 forint.

VII. Az intézet felosztása.

28. §. Ha az idő folyamán bármely előre nem látott körülmény folytán, az intézet további fennállásának szükségessé elenyézik, a nyugdíj intézet működése beszüntetetik, s alapítókének a már megállapított nyug- és segélydíj kielégítése után fennmaradó összeg felett a czél lehető szemmeltartásával a törvényhatósági bizottság közigyűlésé lesz hivatala határozni.

Ezen szabályrendelet az 1870. XLII. t. cz. 5. §. és 7. §-ai értelmében kihirdetetik.

Kiadta: Harmos Gábor, főjegyző.

Irodalom.

Új zeneművek. Táborczy és Párech zenemű-kereskedésében Budapesten megjelent: „Zengő bokor“ 1. Solymos Panna. 2. Szeretni. (Már az aztán valami) 3. Gyászba borult. 4. Hét utca van a falunkban. 5. A bíráló. 6. A rozának tövise van. Énekhangra zongorakísérettel (vagy szongorra külön) szerző Szentirmai Elemér. Ára 1 forint.

„Külföldi regénytár“ czim alatt egy füzetes vállalat indult meg, melynek czélja a magyar közönséggel a külföldi regényirodalom legkiválóbb termékeit megismertetni. A mint az előtűnik fekvő két első füzetből kitűnik, a forrítató, a kiállítás igen cianos, mondhatni díszes e gyűjtemény előrelátóhatóság nem fogja az irodalmunkba oly nagy számmal áttűltetett eslejtés francia regények sorozatát szaporítani, hanem méltó helyet foglal regényirodalomunk legjobb termékei között. Mint ilyen irányú vállalatot szivesen üdvözöljük és ajánljuk a regényolvasó közönség figyelmébe. A cyclost „A szerelem vértanúja“ Daudet-től és Ouida „A molyc“ czimű regénye nyitják meg, melyekből öltöltve hetenkint egy füzet jelenik meg. Minden egyes regény kapható külön és 4 arany füzetnek 20 kr., míg az egész sorozatra előfizetheti negyedévre (13 füzet) 2 forint 50 krral, félévre (26 füzet) 5 forinttal, egész évre (52 füzet) 10 forinttal, mely összeg akár közvetlenül, akár pedig valamely könyvtár útján a „Külföldi regénytár“ kiadóhivatalába Budapestre, Stáció-utca 36 szám a. küldendő. Az előfizetők a füzeteket bérmentve kapják.

Hírek.

Hymen. Malatincky Mariskát, ki városunk szepinek egyike volt, e napokban jegyezte el Zima József szilaci tiszartó. — Gansel József helyb. kereskedő e hó 26 án tartja esküvőjét Beck Cecelie kassaszonnyal, Beck Adol. kedves leányával B-Gyarmaton.

Szügyben ma tartják az egyháznapi 52-es köte az oltári ev. egyház tornyában deszélő 3 új harang önszépítés megzenítésével. Hanzely László úr mint az egyház derék és érdemes felügyelőjénél, ki az új harangok beszerzése körül igen sokat fáradozott Wladár Viktor lelkész úrral, ma díszedő tartatik, melyre számosan vannak megbíva.

A b-gyarmati úrbéri és censuális perben e hó 15 én Garam Jenő kiküldött bizottsági tag, s ezen bosszú és bonyodalmas ügy referense a városkának nagy természetben nyomozó eljárást tartott annak a ki-pubátolása végéig, hogy kik tartoztak a volt Balassa uradalom volt úrbéreseik és censuálisaihoz.

Baloghy Gyulára vonatkozó 2-od bírósági ítéletet f. hó 15 én hirdették ki a hivatali szikszással vádlott előtt. A kir. tábla az itteni törvényszék indoklását igen helyesen találta, csupán a büntetés mérvére vonatkozó változtatás meg. amennyiben a súlyosító körülményeket finkább törvényszéki körülményeknek mondja li, s épeu azért a 7 évi fegybüzt, 5 évre változtatta. Ezekből pedig vádlottat 8 évi hivatal és politikai jogok vesztésére iteli. Vádlott és a kir. ügyész feleltek a 2-od fokú ítéletet.

A b-gyarmati takarékpénztár-igazgató választmány a hó 21 én tartott ülésében irodai segédnek Cséfalvay Géza urat választotta meg.

Losonc város polgármesteréről egy nagy számú a képviselő testületi tagokból álló értekezleten egyhangilag Pokorny Gusztáv urat jelölték ki. Pokorny Gusztáv ur a kijelölést az értekezlet telje megelégedéssel elfogadta.

A debreczeni ipar mű-kiállítás végrehajtó bizottsága meg jóval a kiállítás megnyitása előtt, se gelyért folyamodott a minisiteriumhoz. B. Kemény (Ábör ur, mint az iparügyek büszg támogatója, 400 forint utalványozott a megkeresés alapján, még pedig azon megjegyzéssel, hogy ezen összeg, kisebb részletekben felosztva, „Állami jutalomdíj“ czim alatt, oly segédek és tanoncok jutalmazására fordítassanak, a kik az Állalok kiállított tárgyak elkészítésében kiválóan feltűntek. A bíráló bizottság, melynek elnökei Káth Károly és Szepesy Gusztáv urak voltak ugy intézkedtek, hogy 3 csoportot különböztesse meg; nevezetesen az első csoportba 20 egyént velt felvehetőnek, a kik arany érmet nyertek s 8 forint jutalmazassanak; a második csoportba 30 egyén — kik ezüst vagy arany érmet nyertek 4 forint kapnak a végre ezüst és bronzérmét nyertek közül 60 an 2—2 forint nyernek mint a harmadik csoportba tartozók. A bíráló bizottság időhívány miatt nem állapodhatott meg az egyénekben hanem azt, az 1881. aug. 23. tartott ülésében hozott határozatát, a végrehajtó bizottságra ruházta, mely is egy bizottságot küldött ki, s ez, a bírálati jegyzőkönyv alapján, a bíráló bizottság előzetes intézkedéseinek figyelembe vételével munkálatát elkészíté s azt a f. okt. hó 2-kán tartott végrehajtó bizottsági gyűlésen előterjeszté, mely némely változtatások mellett el is lett fogadva. E szerint Állami jutalomdíjat nyertek a b-gyarmati kiállítás közl: Daneshek István asztalos segéd 4 forint, Román Mihály asztalos segéd 4 forint. Gucker Károly csipesz segéd 2 forint; a losoncziai közl: Czobor Károly szűcs segéd 2 forint, Vágó József csaim. segéd 2 forint.

Losonczon e hó elején az a furca eszt történt hogy a vegyes vonat mely Budapestre reggel fél négy órakor indul mintegy 40—50 utazó hagyott el. Az utazók az indoház várótermében el voltak csukva, hogy a perrogra ki ne mehessenek. Tudunkkal a perron a közönség számára van építve, mért tiltják el attól a közönséget? Ugy olvassuk a „L és V.“-ben hogy az utazók közül főleg a kereskedők kárterítési-perit indítottak.

Piaczi árak B-Gyarmaton.

1881. évi október 17-én.

Nagy mértékű:	
Tisztabuzza 10 frt 60 kr.	— 10 frt 80 kr.
Rozs	7 frt 60 kr. — 7 frt 80 kr.
Arpa	7 frt 25 kr. — 7 frt 60 kr.
Zab	6 frt 80 kr. — 6 frt 90 kr.
Kukoricza	6 frt 20 kr. — 6 frt 40 kr.

Jegyzte: Szekes János.

Nyiltár)

Felhívási

Néhai Szady Henrik b-gyarmati ügyvéd elhalá-lozása következtében felbivom mindazokat, kiknek peres iratai az elhunyt ügyvéd irodájában még létezének, hogy azok átvétele végett aháltróttal 30 nap alatt, naponta d. a. 8 órától 12-ig és délután 2 órától 5-ig Szady Henrikné házánál B. Gyarmaton jelentkezzenek.

Szady Károly

ügyvéd, mint Szady Henrik peres iratainak ügygondoka.

Felelős szerkesztő

Horváth Dániel.

Kőváron az ipolyaégi orazágot melletti vendéglő, mely 2 szobából, 1 ivószobából, konyha, kamra, mézárház, házi istálló, vágóhid, nagy állás istállókkal s házi kertből áll, 3 egymás utáni évre, vagyis 1882. január 1-től 1885. december végeig, a közbirtokosági felügyelő házánál folyó évi november 6-án délután 2 órakor nyilvános árverésen haszonbérőre adatik.

A feltételek alólirtnál megtekinthetők, vagy pedig ugyanott szabadkézből is, meg-egyezős útján kibérelhető.

Kővár, 1881. október 10.

Plachy László,

közbirtokossági meghízott.

3—2

1050 forint

alapítványi tőke 8 % kamatra, első helyen bekebelezése mellett, több évekre azonnal kölcsön adható. — Bővebben értekezhetni a b-gyarmati ág. ov. lelkészi hivatalban.